

Yorick alkonya

(VII.)

*Úgy nézek mindenre akárha most először
látnám holott talán utolszor láthatom
ténfergek sötét folyosókon végigbaktatok
a zab- s lótrágyaszagú hátsódudvaron*

- 5 *a strázsák alabárdnyelükkel fenéken billentenek
nem tiltakozom és nem mondok viccet sem hogy e
megaláztatást ellensúlyozzam nem érdekel sem
a szolgák jóindulata sem uraik kegye*

- megállok a szemétdomb mellett nézem hogy rohangál
10 a kakas tyúkjai között hogyan próbálja egyre
kielégíteni kéjsóvár háremét a sok telezabált
tollas hurit bár fogytán már a férfikedve*

- akárcsak énnekem el is restellem hát magam
és továbbállok míg lassan leszáll az alkonyat
15 kismofordálok Helsingör utcáira a palotából
és nem bánom hogy tarka rongyaimon jót mulat*

- az utcakölykök serege s a nyomomba szegődve
megdobál sárral csirkebéllel faggat hogy mivégett
hátamon az a szarputtony azaz a púpom én pedig
20 örömmel hallgatom a keresetlen dán beszédet*

*a sok-sok svéd finomkodás után s ha volna egy
almám bicskámval szétvágnám s elosztanám
a gyerekek közt ám üresek már a zsebeim
néhány garas pálinkára való csörög bennük csupán*

- 25 *nem kedvelnek az új urak Fortinbras is halott
jó néhány éve az udvarban új francia módi járja
parfúm és csipke maitresse-ek képével díszített bilik
s régen nem emlékeznek Hamletre s Ophéliára*

- nyugdíjamat folyósítják tán elfelejtették törölni
30 s kancelláriában oly nagy itt a bürokrácia
hogy elevickélhetek benne én is aki annyi
rendszer váltást túlélttem már mindenesetre grácia*

35 *hogy élek még akármilyen siralmasan is tengetem
végnapjaim bár egykor a dán irodalmi nyelvet
az én anekdotáim teremtették meg de hát tudom
hogy hála s pénz helyett szegény bolond csak nyelhet*

40 *ülök a csapszékben de már csak magam elé dünnnyögök
kihez is szólhatnak köröttem adás-vételről beszélnek
magyarázzák az adóívek svéd terminológiáját
tenyésznek magabiztosan akár a hullában a férgek*

*ez nem a te világod már Yorick mondom magamban
kiballagok a tengerpartra letelepszem a fővényen
és Hamlet bon mot-it mormolgotom amíg leszáll az éj
s az ég falához mint spion füle félhold tapad fehéren.*

A mítoszképződés, a mitológiateremtés háttéréhez hosszú névsor tartozik (ismét csak jelzésként: J. J. Bachofen: A mítosz és az ősi társadalom, Bp. 1978., R. Barthes: Mitológiák, Bp. 1983., Kerényi K.: Halhatatlanság és Apollón-vallás, Bp. 1984., Meltyinszkij: A mítosz poetikája, Bp. 1985., V. J. Propp: A mese morfológiája, Bp. 1975.). A költeményeket olvasván megfigyelhetjük, hogy Baka István a ciklus verseiben is szabadon kezeli az alaptémát, könnyen felismerhetőek az eltérések:

– Yorick él

*és ilyenkor rejtekhelyéről előkotrom Hamlet koponyáját
a tenyerenem tartva nézegetem és beszélek hozzá
szegény Hamlet amikor még a te bolondod voltam*

(II.: 2–4.)

Hamlet komám tíz évvel éltelek túl

(V.: 20.)

– a svédek foglalták el Dániát

*senki sem kapott kardjához ha dánul mondtam vicceket
persze a svéd is szép sőt igazi kultúrnyelv nem úgy mint a dán
s az urak hasukat fogva röhögnek mucsai kiejtésemen*

(II.: 5–7.)

– Yorick nemzetiségéről

az enyémnél is csángóbb tájszólással

(II.: 10.)

– a népmeséből átemelt mostohai rosszindulat

várt is a mérgezett kendő anyád kezében de te elhárítottad

(II.: 18.)